

**МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
НАУКОВИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ ГУРТOK
«ПЕРСПЕКТИВИ ОСВІТНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ»**

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

**Збірник тез доповідей
III Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції**

**МУКАЧЕВО
15 ГРУДНЯ 2022 РОКУ**

УДК

*Розглянуто і схвалено
кафедрою теорії та методики початкової освіти Мукачівського державного університету
(протокол № від 2022 р.)*

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою Мукачівського державного університету (протокол № від 2022 року)

Рецензенти:

Наукове консультування і редагування: доктор педагогічних наук, професор Товканець Г. В.

Нова українська школа: стратегія розвитку особистості: збірник тез доповідей III Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (15 грудня 2022 р., Мукачево)
/ За заг. ред. Г. В. Товканець: – Мукачево: Вид-во МДУ, 2022. – 83 с.

У збірнику представлено тези доповідей учасників студентської науково-практичної конференції «Нова українська школа: стратегія розвитку особистості», в яких розкрито актуальні питання реалізації сучасних підходів до освітнього процесу в умовах Нової української школи.

Видання розраховане на науковців, викладачів, студентів, які займаються проблемами розвитку особистості і стратегії розвитку Нової української школи.

Редакційна група:

Товканець Г. В. – д. пед. н., завідувачка кафедри теорії та методики початкової освіти Мукачівського державного університету, Сідор Ю. І. (ПО-2), Гангур Г. В. (ПО-2).

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

©Мукачівський державний університет, 2022

ЛЕХМАН О. Ю., ТОВКАНЕЦЬ Г. В. Соціально-психологічні аспекти становлення та розвитку особистості молодшого школяра.....	43
ЛІЗАНЕЦЬ К. І., ТОВКАНЕЦЬ Г. В. Особливості формування комунікативної компетентності у здобувачів початкової освіти.....	45
МАКАРЕВИЧ О. В., МАЙБОРОДА І. Е. Використання інтерактивних методів та форм роботи в освітньому процесі Нової Української школи.....	47
МАРУШКА М. В., ЛІБА О. М. Формування в молодших школярів початкових уявлень про дробі.....	49
МАТВІЮК А. О., ЛАЛАК Н. В. Формування фінансової грамотності здобувачів початкової освіти на уроках «я досліджую світ».....	51
МИКУЛЯК М. Б., ЛІБА О. М. Технологія розвивального навчання як засіб формування пізнавального інтересу на уроках математики в початковій школі.....	51
НАЗДРАВЕЦЬКА Є. П., БУЧЕЛЛА М. І., МИХАЙЛОВА К. В. Зв'язок базового компоненту дошкільної освіти з концепцією нуш.....	55
НІМЕЦЬ С. М., ЛІБА О. М. Використання STEM-технологій на уроках математики в початковій школі.....	51
ОХРИМЧУК М., ЛІБА О. М. Методичні основи формування геометричних понять в учнів початкових класів в умовах реалізації концепції НУШ.....	51
ПАНЬКІВ Е. І., ЧЕКАН О. І. Підготовка учителів-логопедів в умовах ЗВО.....	60
ПНЯШКО Я. М., МОЛНАР Т. І. Превентивне виховання в системі педагогічної діяльності вчителя початкових класів.....	62
ПОПКО Д. О., БРИЧОК С. Б. До проблеми дисциплінованої поведінки учнів у школах України її пол. хіх – початку хх століття.....	64
РОЛЯ А. Й., РУСИН Ю. В., ЛАЛАК Н. В. Роль народознавства у формуванні світоглядних уявлень молодших школярів.....	66
СІДОР Ю. І., МАЙБОРОДА І. Е. Формування компетентностей молодших школярів у процесі вивчення мистецької освітньої галузі.....	68
СІДОР Ю. І., ТОВКАНЕЦЬ Г. В. Формування сучасних компетентностей у молодших школярів.....	70
СУХОДОЛЬСЬКА Ю. М., МОЛНАР Т. І. Особливості розвивального освітнього середовища в Новій Українській Школі.....	72
ТОВТИН Х. В., ЛАЛАК Н. В. Підготовка майбутніх учителів до викладання інтегрованого курсу «мистецтво» у початковій школі.....	74
ТУРІНА М. Г., ТОВКАНЕЦЬ Г. В. Використання інноваційних педагогічних технологій в освітньому процесі Нової Української Школи.....	77
ХИМИНЕЦЬ К. І., МИКУЛІНА А. К. Естетичне сприймання як засіб розвитку особистості молодших школярів.....	79

Список використаних джерел:

1. Вступ до спеціальності: Логопедія [Текст]: навч. посібник І. М. Омельченко, В. В. Тарасун, Л. О. Федорович. – Кременчук: Християнська зоря, 2011– 416 с.
2. Мовлення. Логопедія! <https://kyiv8.irc.org.ua/movlennya-logopediya>
3. Основні форми і види мовленнєвих порушень. <https://pidru4niki.com/>
4. Мовлення. <https://uk.wikipedia.org/>
5. Формування готовності майбутніх учителів-логопедів до професійної діяльності. <http://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/>

Піняшко Я.М.,
здобувачка вищої освіти, ПО-41;
Науковий керівник:
к.пед.н., доц. Молнар Т.І.

ПРЕВЕНТИВНЕ ВИХОВАННЯ В СИСТЕМІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

У сучасних умовах нестабільного соціально-економічного розвитку українського суспільства, девальвації моральних цінностей значної частини населення, зниження ролі інституту батьківства особливе занепокоєння викликає тенденція до збільшення кількості правопорушень, негативних проявів у поведінці дітей, «помолодшання» дитячої злочинності. У Національній доктрині розвитку освіти поставлено завдання трансформувати національну систему освіти як головну ланку формування громадянина, забезпечити пріоритетний розвиток людини, її здібностей і обдарувань, збереження і зміцнення фізичного й психічного здоров'я, дотримання принципу превентивності в освітньому процесі.

Аналіз наукових джерел засвідчив, що вивчення різних аспектів превентивного виховання здійснювалось багатьма науковцями. Проблема профілактики девіантної поведінки неповнолітніх розроблялась у дослідженнях І. Козубовської, В. Оржеховської, В. Татенка, В. Терещенко, Т. Титаренко, Т. Федорченко; формування здорового способу життя – у наукових працях С. Громбах, О. Дубогай, С. Кондратюк, С. Свириденко; педагогічні проблеми перевиховання – М. Рожкова, М. Фіцули. Дані наукових досліджень Л. Дзюбо, Н. Онищенко, Г. Товканець, Б. Чередрецької доводять необхідність здійснення превенції негативних проявів у поведінці дітей молодшого шкільного віку.

Проблема превентивності набуває гостроти у зв'язку з тим, що діти формуються в складних соціокультурних умовах, неврівноваженості соціальних процесів, криміногенності суспільства. Як наслідок, мають місце такі відхилення у поведінці дітей, як приниження людської гідності, бродяжництво, конфлікти у системах «учень-учитель», «учень-батьки», «батьки-вчителі» тощо.

Наразі в дитячому середовищі спостерігається нехтування правовими, моральними, соціальними нормами, спад інтересу до навчання і суспільно корисної праці. Особистість сучасної учнівської молоді вирізняє не лише прогресуюча відчуженість, підвищена тривожність, духовна спустошеність, цинізм, жорстокість, прояви різних форм насильства та агресії, грубе ставлення до дорослих, низький рівень емоційної прихильності до членів родин, невідвідування навчальних занять, відчуження від шкільного середовища, а й відбувається інституалізація девіантної поведінки [1].

Основним засобом попередження негативної поведінки є вчасно розпочата її профілактика, яка має охопити всі інститути соціалізації дитини, бути зорієнтованою на кожну особистість і передбачати підготовку всіх її суб'єктів до якісного здійснення профілактичної роботи. Найбільш сприятливим для здійснення профілактики негативних проявів поведінки є період молодшого шкільного віку.

Термін «превентивне виховання» (лат. *praeventus*), що в перекладі з латинської мови означає запобіжний, захисний, застережний, попереджувальний, охоронний, з'явився у психолого-педагогічній літературі з осені 1994 року, після започаткованого контракту між ЮНЕСКО й Академією педагогічних наук України. Цей термін стосується превентивності правопорушень, наркозалежності, СНІДу, охорони здоров'я та навколишнього середовища [2].

Превентивне виховання учнів початкової школи визначається як один із напрямів системи виховання, що вимагає об'єднання зусиль різних освітньо-виховних інституцій (родини, школи, дитячих громадських організацій, позашкільних закладів), здоров'яохоронних закладів, спрямованих на попередження та корекцію негативних проявів поведінки учня, збереження та зміцнення здоров'я, допомогу у подоланні життєвих труднощів, визначенні стратегії життя, формування готовності дитини до власного життєтворення, створення повноцінних умов для її фізичного, психічного, соціального та духовного розвитку й саморозвитку [3].

Велике значення у превентивному вихованні молодших школярів мають години спілкування, під час яких можна визначити, наприклад, негативні аспекти паління, вживання алкоголю і наркотиків. Доречними є й бесіди превентивного спрямування для молодших школярів: «Чи вміємо ми культурно поводитись?», «Боротьба зі злочинністю – наша спільна справа»? «Попереду – ціле життя», «Злочин і покарання», «Ти – громадянин незалежної України», «Алкоголь руйнує здоров'я людини», «Умій відчувати поруч себе людину» тощо.

Серед форм виховної роботи з превентивного виховання молодших школярів переважають: відкриті та інтегровані уроки, різні форми роботи з книгою, написання творів на превентивну тематику, розгадування кросвордів, пісенні конкурси, ігри, розваги та ін. Інтерактивні форми та методи мають бути спрямовані на підвищення рівня знань, умінь і навичок протидії негативним явищам та формування відповідальної поведінки. Серед них: диспути в малих

групах, рольові ігри, ситуативні вправи, «мозковий штурм», використання малюнків, аналіз ситуацій на превентивну тематику тощо.

Таким чином, у науковій літературі превентивне виховання інтерпретується як педагогічна діяльність, яка є самостійним спеціалізованим видом педагогічного процесу, має свою мету, принципи, зміст, форми і методи. Ця діяльність спрямована на формування позитивних соціальних установок особистості, вироблення в неї імунітету до негативних впливів соціального оточення. Превентивна робота проводиться з усіма дітьми з метою попередження відхилень у поведінці, особливо з тими, хто перебуває у несприятливих умовах виховання.

Список використаних джерел:

1. Відмиш Л. І. Організація превентивного виховання учнів. Виховна робота в школі. 2016. № 12. С. 2–29.
2. Оржеховська В. М. Превентивна педагогіка. Основні засади розвитку превентивного підходу. Позакласний час. 2011. №3. С. 73–80.
3. Цивінський В. Теоретичні аспекти превентивного виховання школярів. Психолог. 2009. № 42. С. 5–9.

Попко Д. О.
здобувачка МПО -21
Науковий керівник:
доц. Бричок С. Б.

Рівненський державний гуманітарний університет

ДО ПРОБЛЕМИ ДИСЦИПЛІНОВАНОЇ ПОВЕДІНКИ УЧНІВ У ШКОЛАХ УКРАЇНИ II ПОЛ. XIX – ПОЧАТКУ XX СТОЛІТТЯ

На сучасному етапі розвитку освіти та суспільства в цілому проблема дисципліни та дисциплінованості дуже актуальна. Це обумовлено потребами суспільства, держави у формуванні нового типу особистості – вільної, активної, самоцінної, тієї, що прагне до самовизначення та самореалізації.

В сучасних умовах із розширенням прав та свобод людини, з розвитком філософських, психологічних та педагогічних поглядів, у відповідності з якими в центр наукової картини світу висувається людина, дисциплінованість відображає відношення самого суб'єкта до загальноприйнятих норм, її внутрішню готовність виконувати потрібне.

Формування дисциплінованої поведінки учнів, вироблення у них здатності до дотримання шкільних правил і норм поведінки залежить від особистості учителя, особливостей його професійної діяльності.

Науковці і діячі освіти другої половини XIX – початку XX століття наголошували, що від особистості учителя, його професійних якостей залежить успіх процесу формування дисциплінованої поведінки учнів, вироблення у них

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>